

מקור המאמר בזהר פרשת תרומה דף קסח ע"א-ב
סדר הנהגת האכילה

פֶּתַח הַהוּא רִבֵּיָא בְּבִרְכַת מְזוּנָא וְאָמַר, כְּתוּב
אֶחָד אוֹמֵר (דברים יד) וְאֶכְלֶתָּ לְפָנַי יי' אֱלֹהֶיךָ,
וְכַתוּב אֶחָד אוֹמֵר (דברים כו) וְשִׂמַּחְתָּ לְפָנַי יי' אֱלֹהֶיךָ.
הֲנִי קָרָאִי כִּד יִשְׂרָאֵל הוּוּ שָׂרָאן בְּאַרְעָא קְדִישָׁא,
וְאַתְחִזוּן קִמִּי קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּוּא בְּבִי מִקְדָּשָׁא, הוּוּ
מִתְקַיְיָמִי. הַשְׂתָּא הֵיךְ מִתְקַיְיָמִי, מָאן יְכִיל לְמִיכַל
לְפָנַי יי' וְלִמְחַדִּי לְפָנַי יי'.

אֵלָא וְדָאִי הָכִי הוּוּא, בְּקִדְמִיתָא כִּד יְתִיב בַּר נֶשֶׁ
עַל פְּתוּרִיָּה לְמִיכַל, מְבָרַךְ עַל נְהֻמָּא
הַמוֹצִיא. מָאִי טַעְמָא הַמוֹצִיא, וְלָא מוֹצִיא, דְּהָא
כְּתִיב (ישעיה מב) בּוֹרָא הַשָּׁמַיִם, וְלָא כְּתִיב הַבּוֹרָא. (ירמיה
ו) עוֹשֶׂה אֶרֶץ, וְלָא כְּתִיב הָעוֹשֶׂה אֶרֶץ. מָאִי טַעְמָא
הָכָא הַמוֹצִיא.

אֵלָא כָּל מְלִין דְּאֵינוּן מְרֻזָּא דְּעֵלְמָא עֵלְמָה
סְתִירָא, אִסְתִּירָא ה' מִתְּפִין, לְאַתְחִזָּא
דְּהָא מִעֵלְמָא גְּנִיזָא וְסְתִירָא אִיהוּ. (דף קס"ח ע"ב) וְכָל
מְלִין דְּאֵינוּן מִעֵלְמָא תִּתְּפָא דְּאַתְגְּלִיא יְתִירָא,
כְּתִיב בְּה', דְּכְתִיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם
(עמוס ה) הַקּוֹרָא לְמִי הַיָּם, כְּלָהוּ מְרֻזָּא דְּעֵלְמָא
וְנִסְתָּר הוּוּא. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם מִהָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה יוֹתֵר כְּתוּב בְּה', שֶׁכְּתוּב (ישעיה
מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, (עמוס ט) הַקּוֹרָא לְמִי הַיָּם. כְּלָם הֵם מִסּוּד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, וְאֵם

פֶּתַח אוֹתוֹ יֵלֵד בְּבִרְכַת
הַמְּזוּן וְאָמַר, כְּתוּב אֶחָד
אוֹמֵר וְאֶכְלֶתָּ לְפָנַי ה'
אֱלֹהֶיךָ, וְכַתוּב אֶחָד אוֹמֵר
(דברים יד) וְשִׂמַּחְתָּ לְפָנַי ה'
אֱלֹהֶיךָ. הַפְּסוּקִים הַלְלוּ
כְּשֵׁי־יִשְׂרָאֵל הָיוּ שְׂרוּיִים
בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה וְנִרְאוּ לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּא בְּבֵית
הַמְּקֻדָּשׁ, הָיוּ מִתְקַיְיָמִים.
עֲכָשׁוּ אֵיךְ מִתְקַיְיָמִים? מִי
יְכוּל לְאָכַל לְפָנַי ה' וְלִשְׂמַח
לְפָנַי ה'?

אֵלָא וְדָאִי כָּךְ הוּוּא.
בְּרֵאשׁוּנָה כְּשֵׁי־יִשְׁבֵּ אָדָם עַל
שְׁלַחְנֵוּ לְאָכַל, מְבָרַךְ עַל
הַלֶּחֶם הַמוֹצִיא. מָה הַטַּעַם
הַמוֹצִיא וְלָא מוֹצִיא, שְׁהָרִי
כְּתוּב בּוֹרָא הַשָּׁמַיִם, וְלָא
כְּתוּב הַבּוֹרָא. עוֹשֶׂה אֶרֶץ,
וְלָא כְּתוּב הָעוֹשֶׂה אֶרֶץ. מָה
הַטַּעַם כָּאן הַמוֹצִיא?

אֵלָא כָּל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם
מִסּוּד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן
הַנִּסְתָּר, מִסְתַּתְּרֵת ה' מִשָּׁם,
לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִעוֹלָם גְּנוּז
וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם מִהָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה יוֹתֵר כְּתוּב בְּה', שֶׁכְּתוּב (ישעיה
מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, (עמוס ט) הַקּוֹרָא לְמִי הַיָּם. כְּלָם הֵם מִסּוּד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, וְאֵם

נִכְתָּב בְּשֵׁם הוּא בְּה', כְּמוֹ
הָאֵל הַגָּדוֹל. וְכֵאן שֶׁהוּא
בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר (בַּגְּלוּי) מִסּוּד
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הוּא, כִּיּוֹן
שֶׁמִּבְרַךְ אָדָם, שְׂכִינָה בָּאָה
לִפְנֵיו.

וַיֹּמַר שְׂאֲמַר וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי ה'
אֱלֹהֶיךָ, כָּאֵן נִכְלָל לְדַבֵּר
בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שֶׁכֶּף צָרִיךְ,
הוֹאִיל וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לִפְנֵיו, לְקַיֵּם אֶת הַכְּתוּב,
(יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר
לִפְנֵי ה'. וְכַתּוּב (דְּבָרִים יד)

וְאֶכְלֶתָּ שֵׁם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.
הוֹאִיל וְעוֹמֵד אָדָם לִפְנֵי
רְבוֹנוֹ, צָרִיךְ גַּם לְרַחֵם עַל
הָעֲנִיִּים, לְתַתּ לָהֶם כְּמוֹ
שֶׁהוּא נָתַן לוֹ לְאָכֹל, (וּמִי
שְׂאוּכַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, צָרִיךְ) כְּמִי
שְׂאוּכַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ,
וְצָרִיךְ שְׂלֵא יִמְצָא בִלְעָזָן עַל
שְׁלַחְנוֹ, שֶׁהָרִי בִלְעָזָנוֹת הֵיא
מִהֲצַד הָאֲחֵר, וְסוּד זֶה -
(בְּרֵאשִׁית כה) הִלְעִיטְנִי נָא, דֶּרֶךְ
בִּלְעָזָנוֹת, וְכֶךְ צָרִיךְ לְצַד
הָאֲחֵר, וְכַתּוּב (מִשְׁלֵי יג) וּבִטָּן
רְשָׁעִים תִּחְסֹר. וְעַל זֶה
וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ
כְּתוּב, וְלֹא לִפְנֵי הַצַּד הָאֲחֵר.
וְצָרִיךְ שְׂלֵא יִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵים
בְּטָלִים וּבְצָרְכֵי סְעוּדָה (יְפֹה),
וְצָרִיךְ לְהִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי תוֹרָה,
כַּח לְרְבוֹנוֹ.

תִּתְּאָה אִיהוּ, וְאִי אֶכְתִּיב בְּשֵׁמָא אִיהוּ בְּה', כְּגוֹן
הָאֵל הַגָּדוֹל, וְהֵכָא דְאִיהוּ בְּאַרְח סְתִים (נ"א
בְּאַתְגְּלִיא) מִרְזָא דְעַלְמָא תִתְּאָה אִיהוּ, כִּיּוֹן דְּמִבְרַךְ
בְּר נָש, שְׂכִינְתָּא אֲתִיא קָמִיה.

וַיֹּמַר דְאֲמַר וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ. הֵכָא אֶתְכַלִּיל
לְמַלְלָא בְּמַלְי דְאֹרִייתָא, דְּהֵכִי אֶצְטְרִיךְ
הוֹאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָמִיה, לְקַיֵּמָא דְכְּתִיב,
(יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי'. וְכַתּוּב (דְּבָרִים יד)
וְאֶכְלֶתָּ שֵׁם לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ.

הוֹאִיל וְקֵאִים בְּר נָש קָמִי מְאֲרִיה, אֶצְטְרִיךְ נְמִי
לְמִיחֵן לְמַסְכְּנִי, לְמִיתַן לוֹן, כְּמָה דְאִיהוּ
יְהִיב לִיָּה לְמִיבַל. (ס"א וּמֵאֵן דְאֶכִּיל קָמִיה מְלָכָא קוּדִישָׁא אֶצְטְרִיךְ
(וְכו') כְּמֵאֵן דְאֶכִּיל קָמִי מְלָכָא קוּדִישָׁא וְאֶצְטְרִיךְ
דְלֹא יִשְׁתַּבַּח בִּלְעָזָן עַל פְּתוּרִיה, דְּהֵא בִלְעָנוּ
מִסְטָרָא אֲחֵרָא הוּי, וְרוּזָא דָא (בְּרֵאשִׁית כה) הִלְעִיטְנִי נָא,
אַרְח בִּלְעָנוּ, וְהֵכִי אֶצְטְרִיךְ לְסְטָרָא אֲחֵרָא, וְכַתִּיב
(מִשְׁלֵי יג) וּבִטָּן רְשָׁעִים תִּחְסֹר. וְעַל דָּא וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי
יי' אֱלֹהֶיךָ כְּתִיב, וְלֹא לִפְנֵי סְטָרָא אֲחֵרָא. וְאֶצְטְרִיךְ
דְלֹא יִתְעַסֵּק בְּמַלְיִן בְּטָלִיִן, וּבְצָרְכֵי סְעוּדָה (שְׁפִיר)
וְאֶצְטְרִיךְ לְאַתְעַסְקָא בְּמַלְיִן דְאֹרִייתָא, דְּהֵא כִד
מַלְיִן דְאֹרִייתָא אֲתַמְרוּ עַל פְּתוּרָא, יְהִיב הֵהוּא בְר
נָש תְקַפָּא לְמְאֲרִיה.

שְׁהָרִי כְּשֶׁדַבְרֵי תוֹרָה נֶאמָרִים עַל שְׁלַחַן, נוֹתֵן אוֹתוֹ הָאָדָם